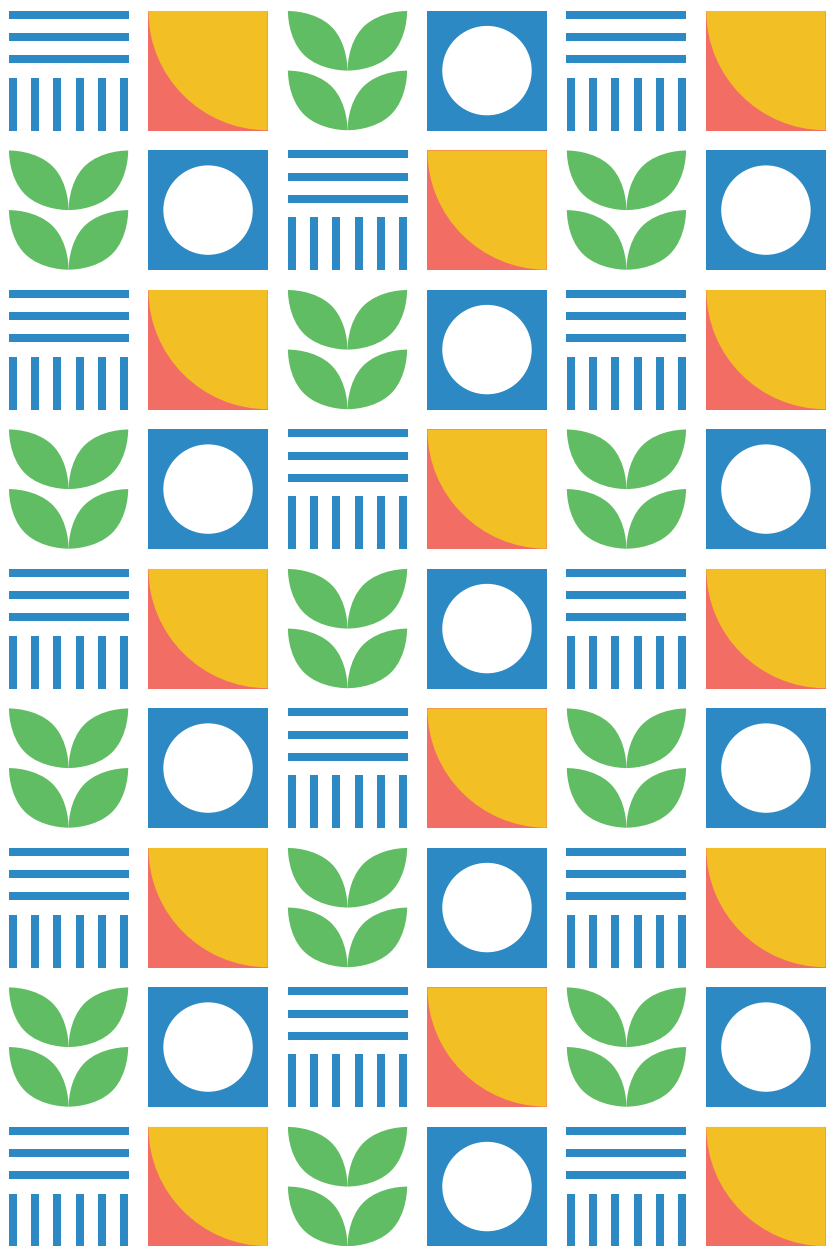

Studija utjecaja klimatskih promjena na ratarstvo i povrćarstvo sjeverne Hrvatske

— KLIMA SE PROMIJENILA, VALJA JOJ SE PRILAGODITI!

Posljednjih godina svjedočimo klimatskim promjenama koje izravno utječu poglavito na poljoprivrednu proizvodnju. Posljedice klimatskih promjena manifestiraju se kroz smanjenje prinosa, lošiju kvalitetu plodova, povećanu osjetljivost biljaka na bolesti i štetnike te povećanje troškova i povećane financijske rizike.

Klimatske promjene uzrokuju pomak u vremenskim uvjetima, što direktno utječe na sezonalnost i produktivnost usjeva.

Stoga klimatske promjene predstavljaju ozbiljan izazov i za poljoprivredne proizvođače u sjevernoj Hrvatskoj!

— UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA RATARSTVO I POVRĆARSTVO

Prekomjerno visoke temperature i suše mogu izazvati toplinski stres poljoprivrednih kultura te ubrzati zrenje biljaka, što može smanjiti ukupni prinos. Zbog visokih temperatura biljke će imati manje kvalitetne plodove s nižim sadržajem hranjivih tvari, a bit će podložnije napadima bolesti i štetnika.

Zbog klimatskih promjena poljoprivredni proizvođači suočeni su i s pojavom proljetnih mrazova, koji nanose velike štete na poljoprivrednim kulturama, jer se javljaju u vrijeme kada je u tijeku vegetacija biljaka.

Suša u toplom dijelu godine predstavlja najveći pojedinačni uzrok šteta koje hrvatskoj poljoprivredi nanosi varijabilnost klime.

Štete prijavljene u Registru šteta od prirodnih nepogoda u razdoblju 2019. - 2023. na području Varaždinske županije.

2019.	2020.	2021.	2022.	2023*
Potres				
0,00	0,00	21.847.521,46	0,00	0,00
Olujni i orkanski vjetar				
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poplava				
0,00	0,00	0,00	0,00	8.206.370,71
Suša				
0,00	0,00	1.345.641,91	85.419.480,66	0,00
Tuča, kiša koja se smrzava s podlogom				
0,00	1.390.372,72		74.060.718,39	2.233.832,56
Mraz				
0,00	5.152.658,5	8.750.131,7	0,00	0,00
Ukupno				
0,00	6.543.031,22	31.943.295,07	159.480.199,05	32.997.351,78

Klimatske promjene uzrokuju smanjenje broja povoljnih dana za rast usjeva, osobito kada su dnevne temperature iznad 35 °C. Povećana učestalost toplinskih valova negativno utječe na usjeve, smanjujući dostupnost povoljnih uvjeta za njihov optimalan razvoj, što dovodi do smanjenja ukupne proizvodnje i kvalitete plodova.

— PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA

Klimatske promjene predstavljaju jedan od najvećih izazova za poljoprivredu u globalnim razmjerima. Dugoročni trendovi porasta temperatura, učestalijih suša, ekstremnih vremenskih događanja te promjena u raspodjeli oborina, zahtijevaju mjere za ublažavanje njihovog utjecaja, ali i prilagodbu poljoprivredne prakse.

S obzirom na specifičnosti ratarstva i povrćarstva na području sjeverozapadne Hrvatske, neophodno je poduzeti niz mjera kako bi se ublažili negativni učinci klimatskih promjena kroz ciljane intervencije i ulaganja, koje uključuju i bolje upravljanje resursima i razvoj otpornijih sustava.

No, kako bi se osigurali dugoročni prinosi, kvaliteta i održivost proizvodnje, prilagodba poljoprivrede na klimatske promjene zahtjeva promjene u osnovnim agrotehničkim praksama, koje uključuju prilagodbu u obradi tla, odabiru sorti koje će bolje podnositi ekstremne klimatske uvjete, vremenu sjetve i berbe te metode zaštite usjeva od novih klimatskih prijetnji.

Za prilagodbu klimatskim promjenama bit će nužno modernizirati poljoprivredne tehnike, od uvođenja tehnologija precizne poljoprivrede, koja uključuje i upotrebu senzora, sustava za satelitsko praćenje, dronova i senzora za praćenje vlage u tlu, modernizaciju sustava za navodnjavanje, ali i financijski poticaji koji će poljoprivrednicima omogućiti ulaganja u moderne tehnologije i inovativne sustave zaštite. Implementacija ovih mjera zahtijeva pažljivo planiranje i dodatnu edukaciju poljoprivrednika, kako bi se primjenom ovih rješenja značajno poboljšala otpornost poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene, smanjili negativni ekonomski učinci i osigurala održivost poljoprivrednih gospodarstava.

— O PROJEKTU

Kako bi poljoprivrednicima omogućili da ublaže negativne posljedice klimatskih promjena i da im se učinkovito prilagode, lokalne akcijske grupe – LAG Sjeverozapad (kao vodeći partner), LAG Izvor i LAG Prigorje – Zagorje, osmislile su projekt - Utjecaj klimatskih promjena na ratarstvo i povrćarstvo sjeverne Hrvatske. U sklopu projekta izrađena je - Studija utjecaja klimatskih promjena na ratarstvo i povrćarstvo sjeverne Hrvatske, u kojoj su navedene agrotehničke mjere nužne kako bi se ublažile posljedice klimatskih promjena i osigurala dugoročna stabilnost i održivost poljoprivredne proizvodnje na području Koprivničko-križevačke županije, Krapinsko - zagorske županije, Varaždinske županije i Zagrebačke županije.

Projektom „Utjecaj klimatskih promjena na ratarstvo i povrćarstvo sjeverne Hrvatske“ analizirat će se klimatske promjene na području sjeverozapadne Hrvatske i njihov utjecaj na ratarstvo i povrćarstvu. Tijekom provedbe projekta prikupljat će se podatci na pet lokacija (Bednja, Varaždin, Ludbreg, Koprivnica i Novi Marof) o vrijednostima temperature tla na 7 dubina i vlažnosti tla na 5 dubina.

Na temelju prikupljenih podataka te meteoroloških mjerenja u zadnjih 30 godina izradit će se sveobuhvatna analiza poljoprivrednih kultura i agrotehničkih mjera kojima bi se ublažio utjecaj klimatskih promjena i povećala poljoprivredna proizvodnja te tako osigurala održivost poljoprivredne proizvodnje sjeverne Hrvatske.

Projektni partneri će u sklopu projekta izraditi i mrežni portal s informacijama i savjetima za učinkovito ublažavanje posljedica klimatskih promjena u sektoru poljoprivrede, a organizirat će i edukativne radionice za poljoprivrednike o klimatskim promjenama, novim agrotehničkim mjerama i novim sortimentima.

Projekt Utjecaj klimatskih promjena na ratarstvo i povrćarstvo sjeverne Hrvatske, vrijedan je 136 tisuća i 200 eura, a financiran je iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (3. Natječaj za provedbu tipa operacije 19.3.2. »Provedba aktivnosti projekta suradnje«).

Partneri projekta

LAG SJEVEROZAPAD

IZVOR

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014.-2020.
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj:
Europa ulaže u ruralna područja

